

4. *Якість економічного зростання / В. Томас, М. Дайламі, А. Дарешвар [та ін.]; пер. з англ.; наук. ред. пер. О. Килієвич. – К.: Основи, 2002. – 350 с.*
5. *Устинова К.А. Сфера образования и рынок труда: проблемы рассогласования / К.А. Устинова // СОЦИС. – 2014. – №6. – С. 99.*
6. *Сухарніков Ю. Методологічні засади перебудови й осучаснення вищої освіти України / Ю. Сухарніков // Вища школа. – 2015. – №11-12. – С. 35-61.*
7. *Діденко О. Забезпечення якості професійної підготовки кваліфікованих робітників у ринкових умовах / О. Діденко // Професійно-технічна освіта. – 2014. – №4. – С. 9-12.*

Замора О.І.

к.е.н., доцент

ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»

ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ЗАЙНЯТОСТІ В РЕГІОНІ

Усі чинники формування зайнятості в регіоні можна поділити на дві групи: зовнішні (макро-, мезофактори) та внутрішні (мікрофактори).

Під макро- та мезофакторами формування зайнятості будемо розуміють ті, що об'єктивно склалися і формують зайнятість більшої частини працездатного населення регіону, а під мікрофакторами – специфічні рушійні сили зайнятості окремої людини. В своїй сукупності зовнішні фактори поділяються на: політико-правові, економічні, соціальні, демографічні, соціокультурні, медичні та екологічні. До політико-правових факторів відносимо прийняття та дотримання законодавчих та нормативно-правових актів, що регулюють трудові відносини; розробку і виконання державних територіальних програм сприяння зайнятості населення, а також політичну ситуацію, що склалася в країні. До економічних факторів належать, на нашу думку, кредитна і податкова політика; галузева структура господарства, яка в кінцевому рахунку визначає попит на фахівців тих чи інших професій; наближеність до державних кордонів, яка дає можливість мігрувати в іншу країну (регіон) людям, що не можуть працевлаштуватися на вигідних їм умовах в Україні (в певному регіоні). Також сюди належать рівень середньомісячної заробітної плати, що склався в регіоні, та рівень доходів населення, які визначають ціну робочої сили в регіоні.

Рівень життя населення, забезпеченість житлом, закладами освіти, наявність розвинутої соціальної інфраструктури формують групу соціальних факторів. Доцільним є виділити і соціокультурні фактори формування зайнятості в регіоні, адже традиції, цінності і норми, які склалися в регіоні впливають на ступінь зайнятості населення.

Визначальне місце займають і демографічні чинники, адже від статево-вікового складу населення залежить і подальший розвиток економіки, і майбутня сфера прикладання праці кожної людини. Висока смертність і міграція населення України на фоні «старіння» нації, безумовно, зменшують кількість зайнятого населення. Стан навколишнього середовища і рівень його забруднення впливають на здоров'я населення, на можливість працювати за обраною професією. Наслідки Чорнобильської аварії і до тепер відчуються – різко зросла захворюваність населення, тому доцільним є і виділення медичних факторів впливу на зайнятість населення.

Внутрішні чинники формування зайнятості поділяються: на політикоправові (знання трудового законодавства, вміння відстояти свої права при працевлаштуванні), економічні (рівень індивідуальних потреб, доходів, витрат і спосіб життя людини), соціокультурні (ставлення до національних і родинних цінностей та традицій, освіченість, компетентність, мобільність), медичні (вік, стан здоров'я, рівень витрат на

відновлення здоров'я) та професійно-психологічні (готовність та бажання працювати за обраною професією, ступінь вираження потреби в самореалізації, дисциплінованість, рівень розвитку креативних і підприємницьких здібностей та ін).

На мікрорівні надзвичайно важливо приділити належну увагу впливу на зайнятість медичних факторів. Адже відомо, що саме здоров'я є особливим детермінантом зайнятості: якщо людина має ті чи інші вади, її зайнятість може бути частковою чи специфічною. Особливо активно медичні фактори впливають на демографічну ситуацію. Цей вплив настільки сильний, що останнім часом все частіше вчені акцентують увагу на особливостях медико-демографічних процесів.

Так, наприклад, розвиток виробництва, покращення галузевої структури господарства сприяє підвищенню зайнятості населення, що є передумовою покращення його добробуту і рівня життя. В свою чергу, достатній рівень життя населення підвищує його економічну активність і сприяє зростанню економіки. Проте, з іншої сторони, підвищення добробуту населення може призвести не до збільшення зайнятості, а до її зменшення, оскільки в таких умовах для підтримання того ж рівня життя буде достатньо, щоб в сім'ї працювало вже менше її членів (два замість трьох чи один замість двох, наприклад, робота тільки голови сім'ї). Тому підвищення економічної активності населення, підвищення рівня його зайнятості переважно відбуватиметься за рахунок дії мікрофакторів, зокрема, пропаганди та подальшого усвідомлення престижності окремих професій, вивчення та врахування індивідуальних потреб працівників, стимулювання їх ініціативності, підприємливості, бажання працювати. Чим більш доступнішою та якіснішою буде освіта, тим більш компетентними будуть майбутні спеціалісти, тим більше намагатимуться вони застосовувати отримані знання під час навчання на практиці і шукатимуть гідне місце роботи. Проте, якщо середній рівень заробітної плати по галузі чи професії буде низьким, то вони або шукатимуть інші джерела доходу, або будуть змінювати професію, або шукатимуть роботу за кордоном. Тобто проявляється взаємозв'язок економічних, соціальних і демографічних чинників.

1. Крисько В. Ф. *Аналіз зайнятості та використання трудових ресурсів у сільському господарстві* / В. Ф. Крисько // *Облік, контроль і аналіз в управлінні підприємницькою діяльністю : VII міжнародної науково-практичної конференції (Черкаси, 14-16 квіт. 2010 р.)*. – Черкаси : ЧДТУ, 2010.

2. *Прожитковий мінімум потребує не ліквідації, а термінового перегляду* / Бізнес-портал Луцька. – Режим доступу : http://toplutsk.com/biznews-news_4783.html.

Ivanytska N.

Assistant Professor of Department of Theoretical and Applied Economics

Ryabichina Y.

Student of group MA-14

Lviv Polytechnic National University

SOCIAL PROBLEMS OF MIGRATION IN UKRAINE

Tendency of migration in Ukraine and world have been popular for last 10 years and especially today. People choose other countries to work study and live because they are not sure of safety, policy or economics.

Young specialists cannot find in Ukraine enough opportunities. They are dejected with low salary and with unstable policy situation. 91% of Ukrainian specialists, high educated, want to emigrate or find ways for working abroad. European countries, USA, Canada and Australia are known as the best countries for emigrate processes [1].